

Läget på de globala energimarknaderna

Vecka 18, 2018

2018-05-02

Sammanfattning

De två senaste veckorna har oljemarknaderna påverkats av en ökad geopolitisk oro i Mellanöstern, ökad oro över läget i Venezuela samt osäkerhet inför den 12 maj, då den amerikanska presidenten Donald Trump ska besluta om hurvida USA ska dra sig ur det s k Iranavtalet, eller inte. Priserna (Brent, WTI) har under perioden nått sina högsta respektive nivån på tre år. Samtidigt fortsätter den amerikanska produktionen att stiga.

Vädret fortsätter vara den faktor som driver den europeiska gasmarknaden då kallare temperaturer tillsammans med oplanerade underhållsarbeten på norska gasfält har fått de kontinentala hubbpriserna att gå upp. Spotpriserna på de kontinentala hubbarna gick upp med upp till 5 procent i förra veckan i jämförelse med veckan innan.

Under de senaste två veckorna har kostnaden att producera el från både naturgas och kol, inklusive utsläppsrätter stigit något. Samtidigt har mycket vindkraft producerats i Tyskland, och elpriserna på den europeiska elbörsen EEX Phelix har sjunkit. Det innebär att vinstmarginalen för att producera fossilbaserad el i Europa har minskat.

Innehåll

Sammanfattning	1
Oljemarknaderna	2
Nyheter i korthet: Olja	4
Naturgasmarknaderna	6
Nyheter i korthet: Naturgas	8
Europeisk kraftproduktion	10

Priser vid stängning den 30/4

Olja	ICE Brent, front month
	74,69 USD/fat ↑*
Naturgas	ICAP TTF, day ahead
	20,76 EUR/MWh ↑*
Kol	ICE AP12, front month
	85,2 USD/ton ↑*
Utsläppsrätter	ICE EUA, Dec contract
	13,59 EUR/ton ↑*

* Pilen indikerar prisrörelse från föregående dag.

SEMINARIUM
Nya utmaningar för sjöfarten – IMO:s nya utsläppskrav

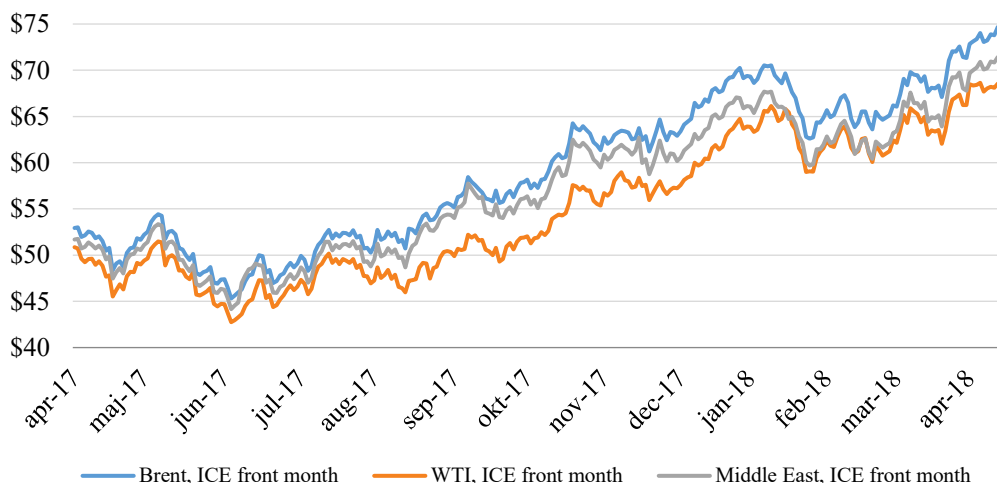
Läs mer på och anmäl dig på
www.energimyndigheten.se/energiforum.

Oljemarknaderna

De två senaste veckorna har oljemarknaderna påverkats av en ökad geopolitisk oro i Mellanöstern, oro över situationen i Venezuela samt osäkerhet inför den 12 maj, då den amerikanska presidenten Donald Trump ska besluta om huruvida USA ska dra sig ur det s k Iranavtalet, eller inte. Priserna (Brent, WTI) har under perioden nått sina högsta respektive nivåer på tre år. Samtidigt fortsätter den amerikanska produktionen att stiga.

Förrförra veckan påverkades oljemarknaden fortfarande av efterdyningarna efter den missilattack som genomfördes av USA, Frankrike och Storbritannien i Syrien efter en befarad kemvapenattack av Assad-regimen i landet. Händelsen ökade de geopolitiska spänningarna i regionen, vilket beskrevs djupare i förra marknadsbrevet. Generellt har prisstärkande faktorer fått starkare marknadspåverkan under perioden.

Råolja (USD/fat)

Källa: Montel.

Den amerikanska energimyndigheten EIA rapporterade i mitten av april att de amerikanska kommersiella lagren, som är en indikator för marknadsutbudet, minskade med 1,1 miljoner fat. Detta stärkte ytterligare priserna och i slutet av förrförra veckan (v 16) steg oljepriserna kraftigt. Enligt EIA hade också lagren av bensin sjunkit relativt mycket, vilket förvånade marknaden något eftersom det ännu inte är högsäsong, vilket annars sker under sommarmånaderna. Vidare visade data från EIA att den amerikanska produktionen steg med 15 000 fat per dag.

Under förra veckan (v 17) var marknaden relativt stabil, vilket sannolikt beror på att marknadsaktörerna inväntar besked från den amerikanske presidenten Donald Trump kring USA:s varande i det s k Iranavtalet. Avtalet begränsar bland annat Irans möjligheter till utveckling av kärnvapen och möjliggör för avtalsparter att införa sanktioner mot Iran om landet bryter mot avtalet. Skulle USA gå ur avtalet och återinföra sanktioner mot Iran är det sannolikt att Irans oljeexport skulle påverkas, vilket i sin tur minskar utbudet på den globala oljemarknaden och stärker oljepriserna. Iran rapporterade för april månad en rekordhög oljeexport, efter att sanktionerna lyftes 2016. Priserna steg under veckan som

gick, när president Trump återigen uttalade sig om möjliga amerikanska sanktioner. Samtidigt sjönk priserna något senare under veckan när den franske presidenten Emmanuel Macron meddelade att han under ett möte med Trump vill diskutera Iranavtalet och få USA att stanna kvar i avtalet, läs mer i Nyheter i korthet.

EIA meddelade i förra veckan att de amerikanska kommersiella lagren ökade med 2,2 miljoner fat och att den amerikanska produktionen ökade med 46 000 fat per dag jämfört med föregående vecka.

Nyheter i korthet: Olja

Dudley varnar för inflation på sanktioner

Politik/Marknad: VD för British Petroleum, BP, Bob Dudley varnade i förra veckan om att sanktioner delas ut som "tågbiljetter" i takt med att de internationella påtryckningarna mot Ryssland ökar och förväntningarna om att USA kan komma att införa sanktioner mot Iran stiger.

Under en konferens i London betonade Dudley betydelsen av att affärer och handel med andra länder är det som bygger broar mellan länder. Han fortsatte med att försvara BP:s relationer med Ryssland mot bakgrund av den senaste utvecklingen mellan flertalet västerländska länder och Ryssland.

Det har uttryckts mycket kritik mot vissa av de sanktioner som är riktade mot Ryssland med argumentet att det medför stora ekonomiska förluster. Framför allt har det framförts hård kritik mot sanktionerna riktade mot affärsmannen Oleg Deripaska som äger aluminiumgiganten Rusal. Samtidigt kan de sanktioner mot Iran som lyftes i slutet av 2015 i och med kärnavtalet komma att införas igen om den amerikanska presidenten Donald Trump inte utfärdar förnyade undantag den 12 maj.

Dudley meddelade med bakgrund av detta att han ifrågasatte hur konstruktiva dessa sanktioner verkligen är. Han fortsatte med att säga att han inte tänker ursäktas BP:s roll och verksamhet i Ryssland.

BP äger nästan 20 procent av det ryska oljebolaget Rosneft och företagets närvaro i landet har inte varit helt okomplicerad. Dudley betonade dock att

BP kommer att efterleva och förhålla sig till sanktionerna. Han tillade vidare att de geopolitiska spänningarna i kombination med en svagare dollar har drivit upp de globala oljepriserna och han såg stora risker med att just dessa två faktorer kommer ha en stor inverkan på priset framöver.

Verktyg vid fracking slits snabbt ut

Produktion: Det amerikanska oljeservicebolaget Halliburtons VD Jeff Miller meddelar att verktyg som används vid sk hydraulisk spräckning (fracking) i skifferolja- och gasområden slits ut snabbare än någonsin och att detta kommer att hålla marknaden stram under resten av 2018.

Samtidigt som bolaget arbetar för att utöka den nordamerikanska flottan av tryckpumpsutrustning till oljekällor menar Miller att en stor del av den adderade kapaciteten ersätter försämrade utrustning snarare än att utöka den totala spräckningskapaciteten.

Halliburton har analyserat tilläggen av hästkrafter relaterat till antalet bemanningar och därigenom dragit slutsatsen att hälften av den nya utrustningen går till att ersätta eller läggas till redan befintliga bemanningar vid oljekällorna.

I dagsläget pumpas tre till fyra gånger så mycket sandpolymer per utrustning som det gjordes 2014. Vilket resulterat i att utrustningen utsätts för ökat slitage.

Hydraulisk spräckning genomförs i källor innan de kan tas i drift och industrin borde nu blomstra då oljepriset ökat till över USD60 per fat. Samtidigt

genererar löneinflationen på de bemanningar som finns ökade kostnader.

Minskad marknadsoro efter Macrons besök i Washington

Politik: Frankrikes president Emmanuel Macron besökte i början av veckan Washington för att bland annat diskutera det s k Iran-avtalet med USA:s president Donald Trump. Den amerikanske presidenten har länge varit öppet kritiskt mot avtalet och bland annat kallat det för det sämsta avtalet någonsin.

Macron har meddelat att man har diskuterat en bredare överenskommelse med fyra pelare, som skulle inkludera det befintliga avtalet (Joint Comprehensive Plan of Action) och också ytterligare områden som Trump ska ha efterfrågat från de europeiska avtalsparterna. En sådan bredare överenskommelse skulle inkludera ett längre tidsbestämt förbud mot iransk förmåga att utveckla kärnvapen, begränsa landets tester av ballistiska missiler samt stoppa det som Trump tidigare kallat för ”andra onda aktiviteter” i regionen. Under den

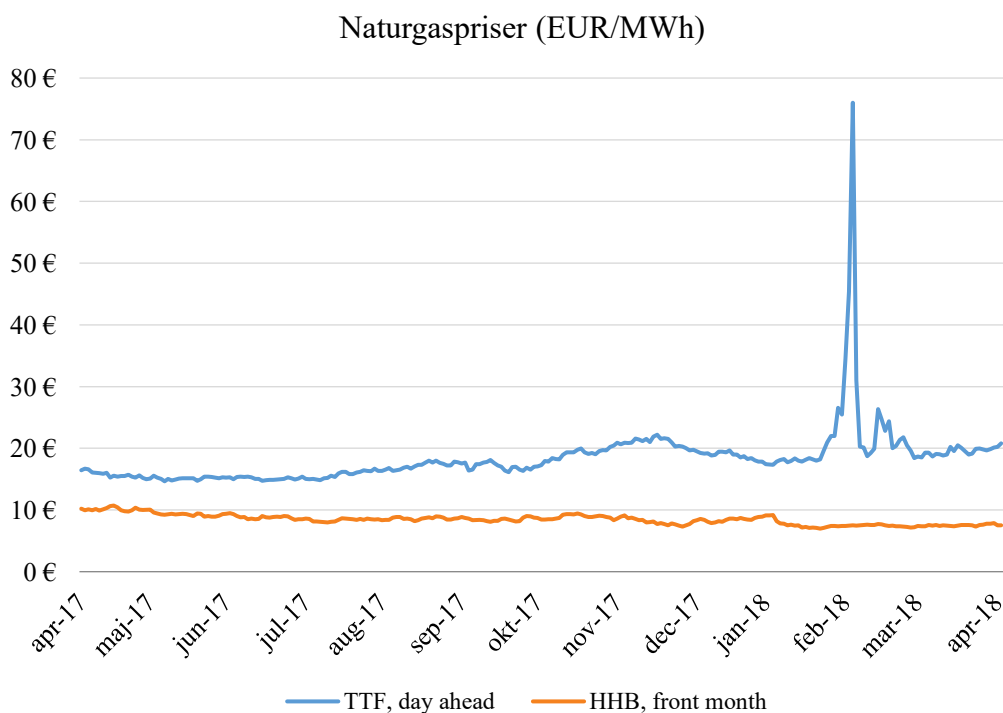
gemensamma presskonferensen meddelade president Trump att han fortfarande skulle kunna återinföra amerikanska sanktioner mot Iran i maj. Utöver USA och Frankrike är Tyskland, UK, Ryssland och Kina parter i Iranavtalet som ingicks 2015.

Den 12 maj ska president Trump meddela om USA väljer att gå ur avtalet och återinföra sanktioner mot Iran, eller inte. Osäkerheten kring avtalets varande har under Trumps mandattid lagt en riskpremie på oljepriset, eftersom återinförda sanktioner skulle påverka Irans oljesektor och sannolikt kraftigt dra ner de volymer som Iran i dagsläget adderar till marknaden. Oron ökade också tidigare i våras när Trump valde att avlägsna Rex Tillerson som utrikesminister och istället tillsätta Mike Pompeo, som också varit kritiskt inställd till Iran-avtalet. Marknaden reagerade med något sänkta priser efter presskonferensen.

Naturgasmarknaderna

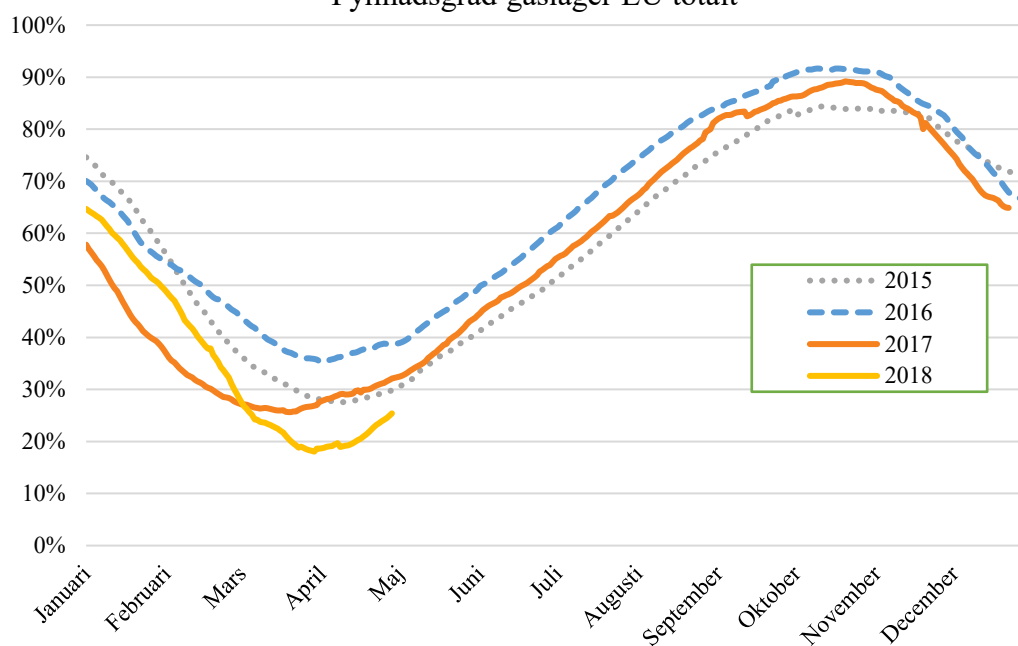
Vädret fortsätter vara den faktor som driver den europeiska gasmarknaden då kallare temperaturer tillsammans med oplanerade underhållsarbeten på norska gasfält har fått de kontinentala hubbpriserna att gå upp. Spotpriserna på de kontinentala hubbarna gick upp med upp till 5 procent i förra veckan i jämförelse med veckan innan.

De kallare än säsongsnormala temperaturerna på den nordvästeuropeiska marknaden förväntas dock inte hålla i sig och kommer med största sannolikhet redan i denna vecka bli betydligt varmare, vilket kommer lätta upp efterfrågan. Underhållsarbeten på norska fält kan dock fortsatt vara en drivkraft bakom en relativt hög efterfrågan för säsongen. Den ryska exporten till Europa fortsätter hålla sig hög då kunder nominerar mer rysk gas för att täcka upp för de norska bortfallen. Vidare planeras 0,52 miljarder kubikmeter LNG nå den europeiska marknaden denna vecka vilket är en uppgång från samma period förra året med 0,15 miljarder kubikmeter.

Källa: Montel.

Fyllnadsgrad gaslager EU totalt

Källa: GSE minus strategiska reserver.

Trots att marknaden styrts av kallare än säsongsnormala temperaturer, har injiceringen i nordvästeuropeiska lager varit relativt hög och den stora skillnaden mellan förra årets lagernivåer och årets nivåer har minskat. Under slutet av förra veckan hade skillnaden i lagernivåer minskat till 6,7 miljarder kubikmeter. Givet att temperaturerna ska bli varmare under denna vecka finns det goda chanser att injiceringstakten kommer att fortsätta vara god.

Nyheter i korthet: Naturgas

Shell reviderar sina gastillgångar efter beslut om produktionsstopp i Groningen

Produktion: Det holländska oljebolaget Shell meddelade i slutet på förra veckan att man genomför en stark nedskrivning av sin nettoinvestering i NAM, vilket är den aktör som opererar den landbaserade delen av gasfältet Groningen. Beslutet kom som ett resultat av att den holländska regeringen beslutat att helt stänga produktionen i fältet till 2030.

NAM samägs med amerikanska ExxonMobil, där Shell äger 50 procent och ExxonMobil äger 50 procent. Den holländska staten har dock också rättigheter till den avkastning som fältet genererar genom statsägda EBN.

Den holländska regeringen godkände i slutet av mars planerna om att reducera gasproduktionen på Groningen till noll vid 2030 som resultat av jordbävningens risker i närområdet.

Novatek ser USA:s senaste sanktioner som ett misstag

Politik/LNG: Den ryska gasproducenten Novatek menar att de senaste sanktionerna som USA introducerade i april är ett "misstag" men tror inte de kommer påverka Novatek ytterligare. Detta meddelade ekonomichefen för Novatek Mark Gyetvay i förra veckan.

Gyetvay sa vidare att det börjar bli otroligt frustrerande för alla involverade att hantera den osäkerhet som hoten om ytterligare sanktioner från USA medför. De företag som är involverade befinner sig långt ifrån de geopolitiska aspekterna som utgör grunden för sanktionerna och försöker endast vara verksamma på en fri

och konkurrenskraftig marknad. Han tillade att trots positiva ekonomiska resultat under första kvartalet överskuggas detta av de senaste geopolitiska utvecklingarna och hot om sanktioner.

Novateks verksamhet har påverkats av sanktioner sedan 2014 men var specifikt inte namngivna under den senaste rundan av sanktioner som meddelades den 6 april.

Gyetvay förväntar sig dock inte att de geopolitiska utvecklingarna ska få någon negativ effekt på Rysslands gasexport till Europa. Gazproms försäljning och gasexport till Europa har ökat kraftigt de senaste par åren och har lyckats möta det ökade importbehov som Europa fått sedan den inhemska produktionen gått ned i framför allt Nordsjön.

Stark efterfrågan på LNG kan absorbera ny tillförsel

LNG/Tillförsel: En oväntat stark efterfrågan i Asien under 2017 förväntas fortsätta under året och skulle kunna absorbera de stora volymerna av LNG som görs tillgänglig från USA och Australien.

Under kommande 24 månader väntas mellan 40 till 50 miljoner ton per år tillkomma, och marknaden har väntat sig att detta kommer dra ned priset. Men det behöver nödvändigtvis inte vara så.

Handelsdata från Thomson Reuters Eikon visar att den globala LNG-tillförseln har ökat med 40 procent sedan 2015, till nästan 40 bcm per månad. Tillförselhastigheten ökade under 2017, främst på grund av ökad importefterfrågan från Kina, men också

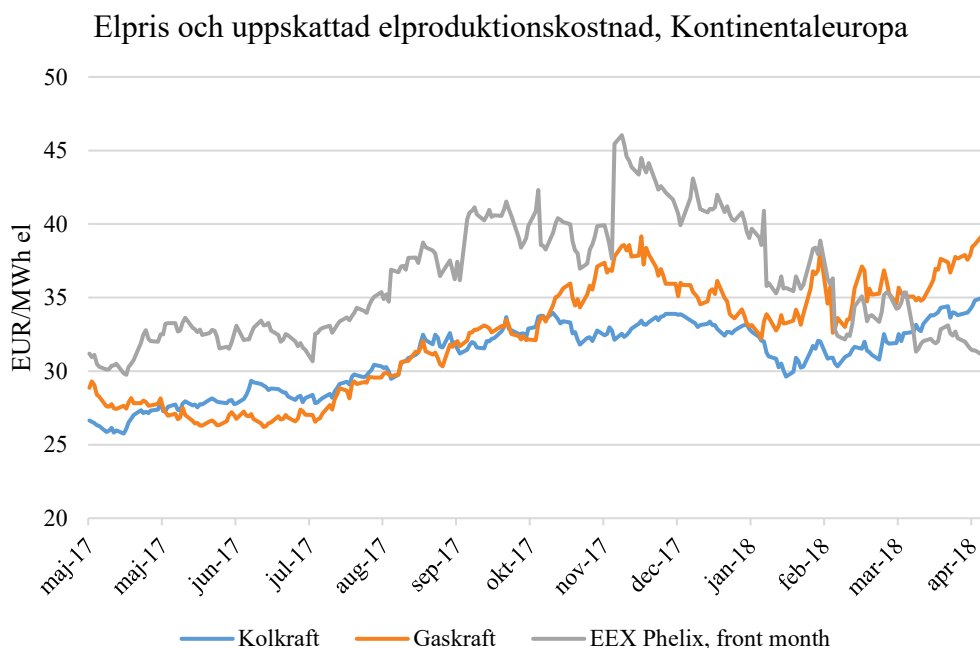
Sydkorea och Japan. Kina tog över Sydkoreas plats som världens näst största LNG-importör under 2017 och importerar även under 2018 stora volymer. Anledningen till att importen ökade var att regeringen beordrade miljontals hem att byta från kol till naturgas och el som ett sätt att bekämpa luftföroreningarna. Detta byte kommer fortsätta att främja LNG-importer under 2018, enligt Jean-Pierre Mateille från på

energiföretaget Totals gas- och kraftavdelning.

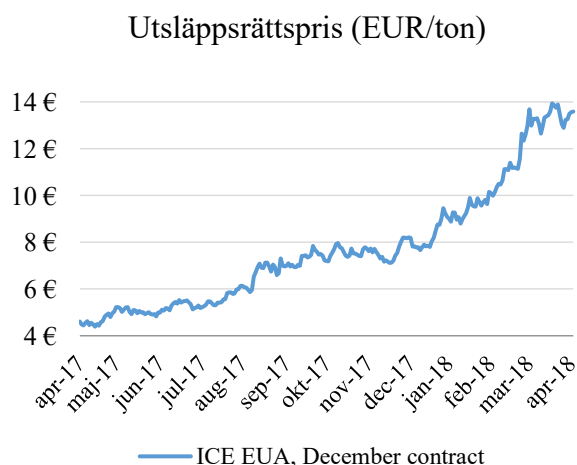
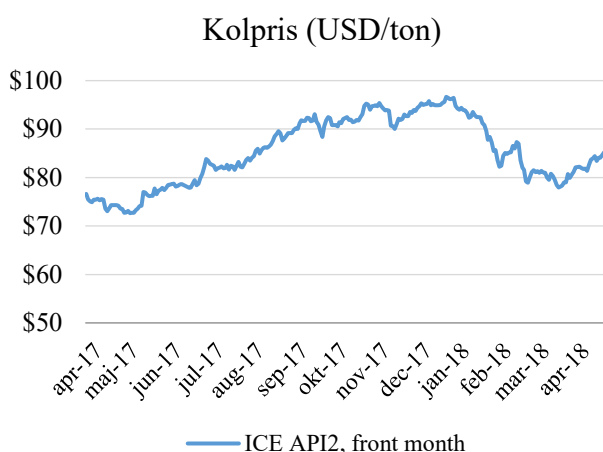
Steve Hill, Shell, hävdar att efterfrågan på lång sikt kommer att absorbera det ökande utbudet från USA och Australien. Frågan är om tillräckligt många slutliga investeringsbeslut om ny produktion har tagits, för att hålla utbud och efterfrågan i balans, eller om marknaden riskerar ett utbudsunderskott inom några år.

Europeisk kraftproduktion

Under de senaste två veckorna har kostnaden att producera el från både naturgas och kol, inklusive utsläppsrätter stigit något. Samtidigt har mycket vindkraft producerats i Tyskland, och elpriserna på den europeiska elbörsen EEX Phelix har sjunkit. Det innebär att vinstmarginalen för att producera fossilbaserad el i Europa har minskat.

Källa: Montel.

Källa: Montel.

Förrförra veckan (v 16) inleddes med fortsatt starka kolpriser, vilket delvis hängde ihop med oljeprisets starka utveckling. Det kalla vädret i Europa i februari och mars har därtill bidragit till låga lagernivåer. I veckan rapporterade Kina om begränsningar för

kolimporten, vilket till viss del fick priserna att sjunka något. Även prognoser om varmare väder i Europa verkade prisdämpande. Senare i veckan stärktes priserna åter igen som följd av uppgång på oljepriset, som nådde sin högsta nivå sedan november 2014. Under fredagen nådde kolpriset för nästa kalenderår USD84 per ton, den högsta nivån sedan 31 januari.

I början av förra veckan (v 17) fortsatte kolpriserna sin uppåtgående trend. Under tisdagen backade priserna, vilket enligt flera analytiker var väntat, då fundamentala indikatorer talar för dämpade priser. Under torsdagen steg dock priserna ytterligare, och terminskontraktet för 2019 på API 2 steg till USD84,6 per ton. Enligt analytiker på Oslobaserade Nena berodde det dels på ökade fraktavgifter, som minskade arbitraget för kol från USA till Europa, samt att Colombia, som är Europas huvudsakliga leverantör, har skickat många leveranser till Asien och stillahavsbaserade destinationer.

Efterfrågan på utsläppsrätter har minskat något de senaste två veckorna efter att EUR14 per ton uppnåts. Priserna har dock varit stabila över EUR12,50 per ton. Under den senaste tvåveckorsperioden har det varit diskussioner om att införa ett prisgolv på utsläppsrätter likt systemet som finns i Storbritannien. Frankrike har varit ledande i detta men i onsdags förra veckan avslög tunga aktören Tyskland detta förslag vilket kan göra det svårt att få igenom ett prisgolv.